

Aftale om kommunernes økonomi for 2012

---

4. juni 2011

1. Regeringens aftaler om Reformpakken 2020

Dansk økonomi står over for betydelige udfordringer i de kommende år. Tidligere års store overskud på de offentlige finanser er vendt til et underskud, som forventes at blive på ca. 74 mia. kr. i 2011. Det medfører stigende offentlig gæld og øgede rentebetalinger. Samtidig bliver der færre i den arbejdsdygtige alder, og antallet af ældre vil være stigende.

De offentlige finanser skal styrkes for at sikre overholdelse af regeringens mål om balance mellem udgifter og indtægter i 2020. Med *Genopretningsaftalen* fra 2010 har regeringen og Dansk Folkeparti indledt en flerårig indsats, som styrker de offentlige finanser med 24 mia. kr. Regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre har indgået *Aftale om senere tilbagetrækning*, og regeringen, Dansk Folkeparti og Pia Christmas-Møller har indgået aftale om *To streger under facit*. Aftalerne øger arbejdsudbuddet og sikrer balance på de offentlige finanser i 2020.

Rammen for de kommunale serviceudgifter frem til 2013 blev fastlagt med *Genopretningsaftalen*. Kommunernes udgifter til borgernære velfærdsområder fastholdes således uændret frem til 2013. Dermed kan kommunerne videreføre udgiftsniveauet i kommunernes budgetter for 2010.

Regeringen har i *To streger under facit* tilkendegivet, at der fremsættes lovforslag, som viderefører den delvist individuelle regnskabssanktion fra 2011. En eventuel sanktion ved overskridelse af de aftalte rammer i budgetterne er som udgangspunkt kollektiv, men udformningen fastlægges først endeligt efter kommunernes budgetvedtagelse.

2. Omstilling og nytænkning inden for de nuværende rammer

Der er i mange kommuner gjort en stor indsats og foretaget svære prioriteringer for at få styr på økonomien. Kommunerne bidrager dermed til genopretningen af den offentlige økonomi og påtager sig et medansvar for at sikre holdbare offentlige finanser.

KL har noteret sig regeringens udgiftspolitiske mål. I forlængelse heraf er det centralt for de kommende års genopretning af den offentlige økonomi, at de af regeringen fastsatte rammer overholdes.

De kommende års begrænsede muligheder for vækst i de offentlige udgifter betyder, at udviklingen af den kommunale service skal ske inden for de nuværende økonomiske rammer. Den demografiske udvikling betyder samtidig, at der vil være flere, der forlader arbejdsmarkedet, end der træder ind på arbejdsmarkedet, hvilket vil reducere arbejdsudbuddet betydeligt. Det stiller samlet set store krav til indretningen af kommunernes opgaveløsning.

Kommunerne har igangsat en omstilling af servicetilbuddene på alle de store opgaveområder. Der gennemføres blandt andet strukturomlægninger og tænkes i nye tilbud og løsninger for borgerne.

Der er enighed om, at kommunerne fortsætter nytænkningen og omstillingen af den kommunale opgaveløsning – både på de borgernære serviceområder og i den kommunale administration. Blandt andet investeringer i moderne velfærdsteknologi, digitalisering af opgaveløsningen og selvbetjeningsløsninger er vigtige veje til, at personaleressourcerne udnyttes bedre, og at der skabes rum til prioritering af den borgernære service. Regeringen vil støtte op om indsatsen i kommunerne ved at arbejde for initiativer, som kan understøtte kommunernes omstilling på de enkelte områder.

3. Kommunernes økonomi for 2012

Rammen for de kommunale serviceudgifter i 2012 tager udgangspunkt i et uændret udgiftsniveau i forhold til aftalen for 2011. Dermed er rammen i overensstemmelse med det spor, der er fastlagt i genopretningsaftalen.

Kommunernes serviceudgifter i 2012 udgør i alt 247,8 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT-princippet. Kommunernes aktivitetsbestemte medfinansiering af regionernes sundhedsvæsen i 2012 er forudsat til 18,9 mia. kr.

Regeringen og KL er enige om, at der for kommunerne under ét vil være balance i den kommunale økonomi i 2012 med nedenstående forudsætninger.

Tabel 1

Balance for kommunerne i 2012

Mio. kr., 2012-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	247.811
Overførsler	59.628
Udgifter til forsikrede ledige mv.	14.078
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	15.466
Øvrige udgifter	2.922
Udgifter i alt	339.905
Skatteindtægter	-234.697
Bloktilskud mv.	-72.194
Balancetilskud	-12.320
- Heraf betinget balancetilskud	-3.000
Beskæftigelsestilskud	-14.078
Øvrige indtægter	-6.615
Indtægter i alt	-339.905
Balance	0

Med henblik på at sikre balance mellem de samlede kommunale udgifter og indtægter for kommunerne under ét er der fastsat et balancetilskud på 12.320 mio. kr. i 2012. Heraf er 3 mia. kr. betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budget og regnskab.

Udgangspunktet for fastsættelsen af bloktilskuddet til kommunerne i 2012 er en uændret kommunal skattefastsættelse i 2012 for kommunerne under ét.

Kommuner med særlige økonomiske udfordringer

Et mindre antal kommuner står overfor særlige økonomiske udfordringer. Med henblik på at imødekomme disse kommuner er der enighed om, at den ordinære særtilskudspulje forhøjes ekstraordinært til 550 mio. kr. i 2012. Forhøjelsen af særtilskudspuljen finansieres af bloktilskuddet.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil i forbindelse med fordelingen af særtilskud nærmere angive de kriterier og hensyn, der lægges til grund ved fordelingen, således at der er klarhed om forudsætningerne for fordelingen.

Efterreguleringen af selvbudgetteringen i 2009 betyder, at 19 kommuner skal tilbagebetale i alt 1,6 mia. kr. i 2012. I lyset af de særlige forhold omkring dette, vil regeringen søge tilslutning til, at efterreguleringen nedjusteres med 300 mio. kr. Samtidig afsættes en lånepulje på 300 mio. kr., der fordeles efter ansøgning blandt kommuner med en ekstraordinær efterregulering sammenholdt med den likviditetsmæssige situation i kommunen.

Regeringen har tilkendegivet, at den i forlængelse af arbejdet i Finansieringsudvalget agter at fremlægge forslag til justering af udligningssystemet med virkning fra 2013. Justeringerne skal blandt andet ses i lyset af omlægningen af beskæftigelsesindsatsen samt den kommunale medfinansiering af sundhedsområdet.

Anlæg

Som led i den generelle tilpasning af økonomien skal anlægsniveauet i kommunerne i 2012 tilbage på et mere normalt niveau. Regeringen og KL er på den baggrund enige om, at der med aftalen er sikret fuld finansiering til et anlægsniveau på 15,5 mia. kr. eksklusive kommunalt ejede ældreboliger.

Kommunerne har i 2010 i lighed med tidligere år realiseret anlægsindtægter, der ligger væsentligt over det forudsatte niveau ved fastsættelsen af bloktilskuddet for 2010. Der er enighed om fremadrettet at justere det forudsatte niveau for anlægsindtægterne til 5,7 mia. kr., så det i højere grad svarer til de faktisk realiserede indtægter.

I 2012 udmøntes 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden. Kommunernes investeringsniveau på kvalitetsfundsområderne udgør således mindst 7 mia. kr. i 2012. Der afsættes en lånepulje på 600 mio. kr., herunder til kvalitetsfundsprojekter og it-investeringer. Lånepuljen målrettes primært kommuner i en økonomisk og likviditetsmæssig vanskelig situation.

De kommunale regnskaber for 2009 og 2010 viser, at kommunerne ikke har leveret det aftalte løft af investeringerne på kvalitetsfundsområderne. Regeringen og KL tillægger det stor vægt, at kommunerne realiserer det aftalte løft af investeringerne, og der er enighed om, at kommunerne skal prioritere dette.

Regeringen og KL er enige om at drøfte status for kommunernes investeringer på kvalitetsfundsområderne i forbindelse med budgetlægningen for 2012.

Overførsler

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 59,6 mia. kr. i 2012, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 14,1 mia. kr. i 2012.

Regeringen og KL er enige om, at der foretages en midtvejsvurdering af skønnene for udgifterne til indkomstoverførsler i 2012. I tilfælde af væsentlige ændringer i skønnet for udgifterne til indkomstoverførsler sammenholdt med de øvrige forudsætninger for aftalen kan der være behov for at neutralisere dette i den indgåede aftale.

Regeringen og KL er enige om, at kommunernes aktive indsats kan påvirke størrelsen af indkomstoverførslerne.

Styrket økonomistyring

Regeringen har igangsat et tværoffentligt projekt, der skal sikre en bedre økonomistyring i hele den offentlige sektor. En tæt og løbende opfølgning på den økonomiske udvikling er en forudsætning for at identificere eventuelle økonomiske ubalancer, og for at ledelserne i tide kan foretage de nødvendige budgettilpasninger og omprioriteringer. Projektet vil blandt andet fokusere på budgetgrundlag og -processer, controlling og ledelsesrapportering samt kobling mellem finansiel styring samt mål- og resultatstyring, som grundlag for en sammenhængende økonomi- og virksomhedsstyring.

Regeringen og KL er enige om, at der behov for en styrket økonomistyring. På den baggrund er parterne enige om at gennemføre et fælles analysearbejde om økonomistyringen i kommunerne.

Øvrige økonomiske forudsætninger

De øvrige økonomiske forudsætninger for den kommunale økonomi i 2012 fremgår af *boks 1*.

Boks 1

Øvrige økonomiske forudsætninger

Bidrag til regionerne

Udgangspunktet for kommunernes grundbidrag på udviklingsområdet for 2011 var 121 kr. pr. indbygger. For 2012 vil pris- og lønregulering indebære, at udgangspunktet for bidragsfastsættelsen vil være et grundbidrag på 123 kr. på udviklingsområdet. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2011-2012 på 1,8 pct. inkl. medicin.

Den kommunale balance i 2012 tager højde for, at der er sammenhæng mellem kommunernes forventede medfinansiering på sundhedsområdet og det aftalte udgiftsniveau for regionerne.

Skatter

Det er ved fastsættelsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i kommunerne lagt til grund, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2009 til 2012 udgør 10,4 pct.

Der er med virkning fra og med 2003 indført et loft over grundlaget for beregning af grundskyld. Det er forudsat, at reguleringsprocenten ved beregning af loftet for 2012 vil blive fastsat til 4,3 pct.

Pris- og lønudvikling

Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen for kommunerne fra 2011-2012 for de samlede udgifter inkl. overførsler på 2,4 pct. PL-skønnet for serviceudgifter (ekskl. overførsler) er 2,2 pct. fra 2011-2012, og PL-skønnet for anlægsudgifter er 3,0 pct. fra 2011-2012. Der er endvidere forudsat en satsreguleringsprocent for 2012 på 2,9 pct.

Der er i aftalen forudsat konstant realt nettobidrag til AER. Ændringer i denne forudsætning vil blive taget op i forbindelse med drøftelserne om kommunernes økonomi for 2013.

4. Bedre ressourceudnyttelse og udvikling af den kommunale service

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne i de kommende år fortsætter indsatsen for at effektivisere den kommunale opgaveløsning og sikre, at ressourcerne udnyttes og prioriteres bedst muligt. Staten bidrager til kommunernes indsats blandt andet i regi af gensidighedsaftalen, via afbureaukratisering, ved forbedrede kommunale styrings- og prioriteringsmuligheder samt ved understøttelse af digitalisering og brug af velfærdsteknologi i den kommunale opgaveløsning.

Samtidig skal kommunerne fortsat udvikle og omstille den kommunale service i lyset af behovet for en bedre udnyttelse af personaleresourcerne og de begrænsede muligheder for vækst i de samlede offentlige udgifter i de kommende år.

Omdrejningspunktet for den fælles indsats mellem regeringen og KL er gensidighedsaftalen, hvor det er aftalt at frigøre ressourcer svarende til 5 mia. kr. i kommunerne fra 2009-2013. Regeringen har forpligtet sig til at fremlægge initiativer, der kan frigøre halvdelen heraf, mens kommunerne skal finde den anden halvdel.

Regeringen har i forlængelse heraf fremlagt en række nye, konkrete initiativer inden for blandt andet afbureaukratisering, digitalisering og indkøb, der i alt frigør 337 mio. kr., *jf. bilag 1*. Hertil kommer sager med stigende profil fra tidligere års aftaler på i alt 156 mio. kr.

Herudover vil regeringen gennemføre en række konkrete initiativer på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, der styrker kommunernes muligheder for at styre og prioritere indsatsen. Der er enighed om, at regeringen dermed har levet op til sine forpligtelser i forhold til gensidighedsaftalen i 2012, ligesom der er aftalt afbureaukratiseringsinitiativer i forhold til henholdsvis beskæftigelses- og folkeskoleområdet.

Regeringen og KL er enige om medio 2012 at gøre status for kommunernes initiativer for bedre ressourceudnyttelse, herunder udbredelsen af gode eksempler i kommunerne. Der er enighed om i regi af KREVI at indsamle og sætte fokus på de gode eksempler på effektiviseringsresultater i kommunerne.

Afbureaukratisering og frikommuner

I forlængelse af den hidtidige afbureaukratiseringsindsats har regeringen gennemført en række nye forenklingsinitiativer på blandt andet beskæftigelses-, miljø-, undervisnings- og socialområdet. Hertil kommer, at der er givet mere end 300 dispensationer fra statslige regler i regi af udfordringsretten. Kommunerne har frem mod 2013 fortsat mulighed for at udfordre statslige krav og regler, som bremser en bedre opgaveløsning. Regeringen og KL er enige om, at kommunernes erfaringer skal opsamles på en smidig og simpel måde med henblik på at vurdere dispensationernes potentiale til at blive udbredt nationalt.

Med finanslovsaftalen blev der aftalt et forsøg med frikommuner fra 1. januar 2012. Regeringen har udvalgt i alt ni frikommuner. Hensigten med forsøget er at give frikommunerne så vide lovgivningsmæssige rammer som muligt til at tilrettelægge den borgernære service på nye måder. Dette skal ske ved at give frihed fra en række statslige regler, proces- og dokumenta-

tionskrav. Parterne er enige om, at forsøget skal bidrage til afbureaukratiseringsindsatsen i de enkelte frikommuner og med sigte på den samlede kommunale sektor.

Regeringen og KL er enige om, at der er mulighed for at forenkle reglerne på folkeskoleområdet. Ved at give kommunerne friere rammer til lokal prioritering kan der frigøres ressourcer fra administrative opgaver, som i stedet kan anvendes til at styrke undervisningen til gavn for eleverne.

Der nedsættes en arbejdsgruppe med deltagelse af Undervisningsministeriet, Finansministeriet og KL med henblik på at forenkle reglerne på folkeskoleområdet. Arbejdsgruppen skal gennemgå alle bekendtgørelser og vejledninger på området for unødigt bureaukrati. Arbejdsgruppen fremlægger konkrete forslag til forenklinger april 2012.

Regeringen har i foråret 2011 indgået aftale med et bredt flertal i Folketinget om 44 initiativer på beskæftigelsesområdet, som forenkler regler og arbejdsgange og frigør ressourcer til kerneopgaven med at få ledige i arbejde.

Regeringen og KL er enige om, at der er muligheder for yderligere forenklinger af rammerne for beskæftigelsesindsatsen og rum for et mere individuelt fokus på den enkelte borger i indsatsen.

Der er enighed om, at Beskæftigelsesministeriet inddrager KL og Finansministeriet i forberedelsen af konkrete forslag til yderligere afbureaukratisering og forenkling af indsatsen. Forslagene fremlægges i april 2012. Der tages blandt andet afsæt i forslag modtaget som led i *Væk med bøvl* kampagnen.

Regeringen og KL er enige om, at afbureaukratisering og forenklinger må tage afsæt i, at den aktive beskæftigelsesindsats er en central forudsætning for høj beskæftigelse og lav ledighed. Der skal blandt andet ses på mulighederne for mere fleksible og individuelle kontaktførelser mellem jobcentre og de ledige samt øget fokus på kvalitet i og resultater af beskæftigelsesindsatsen.

Indkøb

Der er som opfølgning på aftalen om kommunernes økonomi for 2011 gennemført en analyse af det kommunale varekøb. Analysen peger på, at koordinerede, standardiserede og forpligtende indkøb giver billige priser. Dette understøttes af erfaringerne fra statens indkøbsprogram.

Analysen har fokuseret på vareområder, hvor der erfaringsmæssigt er særligt gode muligheder for at effektivisere indkøbet. De udvalgte vareområder udgør et indkøb på ca. 10 mia. kr. årligt. Analysen viser, at der er stor forskel på de priser, som kommunerne køber ind til, og der vurderes på den baggrund at være et effektiviseringspotential på 1-2 mia. kr. årligt. Her til kommer yderligere effektiviseringspotentialer på indkøbsområder, der ikke er omfattet af analysen.

Regeringen og KL enige om følgende konkrete målsætninger for det kommunale indkøb:

- Der etableres frem mod 2015 15 - 20 koordinerede og forpligtende indkøbsaftaler for kommunerne.
- Der etableres senest i første halvår 2012 mindst fire koordinerede og forpligtende indkøbsaftaler. Aftalerne indgås på standardiserbare indkøbsområder, der erfaringsmæssigt har resulteret i store effektiviseringer.
- Inden udgangen af 2012 skal størstedelen af kommunerne have tilsluttet sig de nyetablerede forpligtende indkøbsaftaler.
- Der fastlægges benchmarks i forbindelse med etableringen af de nye koordinerede og forpligtende aftaler med henblik på at dokumentere effektiviseringerne.

Regeringen og KL er i forlængelse af kursskiftet i SKI enige om, at SKI har en vigtig rolle i etableringen af koordinerede og forpligtende indkøbsaftaler for kommunerne. Indtil de fælleskommunale aftaler er etableret, kan kommunerne anvende de statslige indkøbsaftaler.

Der er enighed om i de kommende år at følge op på de konkrete målsætninger.

Ny digitaliseringsstrategi

KL, Danske Regioner og regeringen er enige om en ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for perioden 2011-2015. Samtidig har kommunerne fastlagt en strategi og handlingsplan, som skal sikre en effektiv prioritering af den fælleskommunale digitale indsats for at omstille og nytænke kommunernes opgaveløsning.

Med den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi er regeringen og KL enige om et ambitiøst, men realiserbart mål om at ansøgninger, indberetninger, breve og al anden skriftlig kommunikation med det offentlige som udgangspunkt skal foregå obligatorisk digitalt i 2015. Regeringen vil søge tilslutning til de relevante lovgivningsmæssige ændringer. Ved i stigende omfang at erstatte papirblanketter med digitale selvbetjeningsløsninger og alene udsende offentlig post via borgerens digitale postkasse kan kommunerne frigøre betydelige ressourcer. For de borgere, som ikke er i stand til at benytte de digitale løsninger, vil kommunerne sikre den nødvendige hjælp og støtte.

Regeringen og KL er desuden enige om at forenkle regler og forbedre kommunernes adgang til data, med henblik på at høste det fulde potentiale ved øget automatisering af sagsbehandlingen, indkøb af fælles it-systemer m.v. Dermed skal digitaliseringsstrategien og en fælles rammearkitektur understøtte en øget konkurrenceudsættelse af de kommunale ydelsesområder, hvor der i dag er monopol på it-understøttelsen.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne finansierer 40 mio. kr. i 2012 til dækning af kommunernes andel af den nye digitaliseringsstrategi, herunder til finansiering af den fællesoffentlige infrastruktur. Hertil kommer yderligere årlige udgifter på 30 mio. kr. i 2013 -2015.

Regeringen og KL er enige om, at der reserveres en pulje fra det kommunale bloktilskud til fælleskommunale it-investeringer på 30 mio. kr. årligt i 2012 - 2014. Midlerne disponeres efter aftale mellem parterne og på baggrund af en samlet plan for årets fælleskommunale investeringer, herunder under hensyntagen til fællesoffentlige standarder, krav til business cases, tværgående prioritering mv.

Konkurrenceudsættelse

KL noterer sig, at regeringen har indgået *Aftale om Konkurrencepakken*. I aftalen indgår, at der frem mod 2015 skal ske en stigning i kommunernes konkurrenceudsættelse til 31,5 pct., og at de kommuner, som i dag konkurrenceudsætter mindst skal øge konkurrenceudsættelsen mere end de øvrige kommuner.

Det fremgår endvidere af aftalen, at konkurrencen skal styrkes på de områder, hvor der er potentiale. Det skal sikre, at offentlige opgaver løses bedst og billigst. Regeringen og KL er enige om at konkurrenceudsættelse kan anvendes til at opnå en bedre ressourcudnyttelse og kvalitet.

I forlængelse af konkurrencepakken vil regeringen inden udgangen af 2011 fremsætte forslag til understøttelse af øget konkurrenceudsættelse på hjemmehjælpsområdet. Der er enighed om, at KL inddrages i dette arbejde.

Under forudsætning af, at arbejdet muliggør en øget konkurrenceudsættelse på hjemmehjælpsområdet, er regeringen og KL enige om at søge at indgå en ny aftale om konkurrenceudsættelse med det nye og mere ambitiøse mål på 31,5 pct. Når der er gennemført relevante justeringer i forhold til hjemmehjælpsområdet, vil regeringen og KL følge årligt op på udviklingen mod det aftalte mål i 2015.

Der er stor forskel på graden af konkurrenceudsættelse kommunerne imellem. Det indgår derfor som en del af aftalen, at der vil blive opstillet graduerede måltal for grupper af kommuner under ét.

Regeringen og KL er derudover enige om at igangsætte en analyse af, hvordan de kommunale udbud i dag er tilrettelagt.

Med *Aftale om Konkurrencepakken* er der igangsat en række initiativer, der skal understøtte kommunernes arbejde med konkurrenceudsættelse. Regeringen og KL er i den forbindelse enige om, at sagsbehandlingstiderne i Klagenævnet for Udbud skal reduceres. Folketinget har den 1. juni 2011 vedtaget lovforslag om opstramning i Klagenævnet for Udbud. Sagsbehandlingen effektiviseres og målrettes. Der tilføres Klagenævnet flere ressourcer ved at hæve klagegebyret, og der indføres resultatmål for sagsbehandlingstiden for Klagenavnets sekretariat.

Regeringen vil endvidere arbejde for at forenkle EU's udbudsregler, så det bliver nemmere og billigere at gennemføre udbud, ligesom udbudsbekendtgørelsen smidiggøres på en række punkter med virkning fra 1. juli 2011.

Der afsættes i 2012 en deponeringsfritagelsespulje på 100 mio. kr. med henblik på at fremme offentlig-private samarbejdsprojekter.

Velfærdsteknologi

De kommende års demografiske udvikling betyder, at personaleressourcerne skal udnyttes bedre. Måltrettet anvendelse af nye teknologiske løsninger er en vej til dette og indebærer samtidig en række muligheder i forhold til udviklingen af den kommunale service.

Regeringen og KL er enige om at fremme anvendelse af velfærdsteknologi for at sikre en bedre personaleudnyttelse i kommunerne. Regeringen har etableret Fonden for Velfærdsteknologi (tidligere ABT-Fonden), som frem mod 2016 uddeler midler til projekter, der afprøver og demonstrerer potentialet i nye velfærdsteknologiske løsninger.

Afprøvning af velfærdsteknologiske løsninger styrker kommunernes beslutningsgrundlag og reducerer risikoen for fejlinvesteringer. Samtidig understøtter det, at velfærdsteknologiske løsninger udbredes hurtigere. Fonden har medfinansieret en række kommunale projekter. Erfaringerne viser, at flere projekter har en relativt kort tilbagebetalingshorisont, og at en generel implementering i kommunerne på sigt kan frigive betydelige ressourcer i kommunerne.

Regeringen og KL er enige om følgende initiativer:

- Der iværksættes et storskala-telemedicinprojekt om hjemmemonitorering med en statslig medfinansiering på 33,4 mio. kr. Fokus i projektet er at understøtte tværsektorielt samarbejde om kronikere og afdække gevinster og udgifter i kommuner, hos praktiserende læger og i regionerne.
- I forlængelse af de første positive erfaringer med telebaseret omsorg og tværsektorielt samarbejde, vil regeringen søge tilslutning hos forligskredsen bag velfærdsteknologifonden om at øremærke 30 mio. kr. over to år til at udbrede erfaringerne fra igangværende projekter som fx telemedicinsk sårbehandling, forebyggelse af tryksår samt eventuelt andre initiativer, der kan erstatte rutinemæssige hjemmebesøg. Der er herunder enighed om at arbejde hen mod en model for national implementering af telemedicinsk sårvurdering.
- Der gennemføres en udredning, der har som mål at udpege de dele af det sociale område, hvor der er stort effektiviseringspotentiale ved brug af ny teknologi. Fonden for Velfærdsteknologi forestår udredningsarbejdet i samarbejde med Socialministeriet og KL. Ekspertes og praktikere inddrages i arbejdet.

Mindre administration i kommunerne

Kommunalreformen indebærer et stort potentiale for en mere effektiv administration i kommunerne. Udviklingen siden kommunalreformen viser imidlertid, at kommunerne ikke fuldt ud har høstet dette potentiale. Kommunerne bruger således i dag stort set de samme ressourcer på administration som ved kommunalreformens gennemførelse.

Regeringen og KL gennemførte i 2010 en analyse af kommunernes ressourceforbrug inden for løn, bogføring og regnskab, der viste et effektiviseringspotentiale på 500-700 mio. kr. årligt. Der er enighed om at gøre status for kommunernes omstilling på disse områder i efteråret 2011.

Det skal være en fælles målsætning at reducere administrationen i de kommende år. Med *BoligJobplanen* er der aftalt en reduktion af centraladministrationen på 5 pct. årligt svarende til knap 1 mia. kr.

Regeringen og KL er enige om, at der gennem en omstilling og mere effektive arbejdsgange er et potentiale for at reducere den kommunale administration svarende til knap 1½ mia. kr. i 2013 i forhold til niveauet i 2010. Kommunerne arbejder for at realisere dette, og de frigjorte midler bruges til borgernær service.

Regeringen og KL er enige om at følge op på udviklingen både i enkeltkommuner og for kommunerne under ét. Der igangsættes et arbejde om opgørelsen af administration baseret på tal for personale og udgifter, herunder eventuelle omlægninger af den kommunale kontoplan. I forlængelse heraf offentliggør Indenrigs- og Sundhedsministeriet tal for udviklingen i den kommunale administration.

5. De kommunale serviceområder

De kommende års udfordringer med stramme økonomiske rammer og et stigende antal ældre nødvendiggør en omstilling og nytænkning af opgaveløsningen på de kommunale serviceområder.

Kommunerne er i gang med at imødegå udfordringerne. Kommunerne har således fokus på en bedre udnyttelse af personaleressourcerne og på at udnytte de muligheder, som digitalisering og velfærdsteknologi bærer med sig.

Kommunernes indsats indebærer eksempelvis strukturtilpasninger på skoleområdet, ligesom der opstilles målsætninger for øget inklusion i forhold til specialundervisning i folkeskolen. Kommunerne arbejder ligeledes med nye tilbud og løsninger i lokalområdet på det specialiserede socialområde samt med omstilling af ældreområdet med fokus på hjælp til selvhjælp og en høj grad af selvstændighed i hverdagen.

Regeringen vil understøtte kommunernes fremadrettede indsats med initiativer, som giver kommunerne et større lokalpolitisk råderum og bedre styringsmuligheder på velfærdsområderne.

Folkeskole

Regeringen og KL er enige om, at der i de kommende år er behov for en omstilling af folkeskolen. Det gælder både i forhold til at sikre en mere inkluderende folkeskole og i forhold til at styrke anvendelsen af it i undervisningen. Samtidig er det nødvendigt fortsat at have fokus på at få mere undervisning ud af de eksisterende ressourcer og på tilpasninger i lyset af den demografiske udvikling med færre elever.

Specialundervisning

Regeringen og KL er enige om, at der skal ske en omstilling af specialundervisningsområdet, så en stigende del af eleverne inkluderes. Der er enighed om løbende at følge udviklingen.

Klagesystemet på specialundervisningsområdet sikrer borgernes klageadgang over kommunale tilbud om specialundervisning. Samtidig skal klagesystemet indrettes med hensyntagen til målsætningen om en mere inkluderende folkeskole.

Der er enighed om, at regeringen vil søge tilslutning til følgende justeringer:

- Indførelse af en særlig formodningsregel, så det vil kræve særligt vægtige faglige grunde, før klagenævnet kan tilsidesætte en kommunal afgørelse om at give et inkluderende tilbud.
- Det præciseres, at klagenævnet kun kan tilsidesætte en kommunal afgørelse, hvis det vurderer, at et andet tilbud i klart højere grad imødekommer undervisningsbehovet, at kommunerne udover faglige hensyn også skal medtage økonomiske hensyn i tilbudsvurderingen, at specialundervisning ikke tildeles på baggrund af en diagnose, men på grundlag af en vurdering af det undervisningsmæssige behov samt at klagenævnet ikke kan henvise eleven til et bestemt tilbud.
- Sættelsen af klagenævnet overvejes.
- Udarbejdelse af en vejledning rettet mod kommunale beslutningstagere.

Det frie skolevalg er grundlæggende en god rettighed, som giver borgeren mulighed for at søge om optagelse på andre skoler end distriktsskolen. Kommunerne har imidlertid påpeget en række udfordringer i forhold til den nuværende ordning med frit valg på specialundervisningsområdet.

Der er enighed om, at regeringen søger tilslutning til følgende justeringer:

- Det præciseres i lovgivningen, at bopælskommunens visitering af elever med specialundervisningsbehov er bindende for skolekommunen for så vidt angår tilbuddets karakter. Skolekommunen kan dermed ikke henvise eleven til et mere vidtgående tilbud, end bopælskommunen har visiteret eleven til. Herudover fastlægges det, at afgørelsen af, om tilbuddet er mere vidtgående, skal træffes af bopælskommunen. Dermed sikres der sammenhæng mellem visiterings- og finansieringsansvar.
- Den særlige befordringsforpligtelse for elever med handicap opretholdes inden for rammerne af det, eleven er visiteret til af bopælskommunen. Det betyder, at disse elever kan få betalt befordring svarende til at kunne blive transporteret hen til det tilbud, eleven er visiteret til af bopælskommunen.

Derudover vil regeringen søge tilslutning til en lovændring, der forenkler rammeaftalerne for de regionale undervisningstilbud på specialundervisningsområdet og giver kommunerne ansvaret for koordineringen.

Styrket anvendelse af IT i folkeskolen

Digitale læreprocesser indgår i dag i mange folkeskoler, men der er brug for en mere grundlæggende omstilling. Det indgår derfor i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi, at der i de kommende år sættes fokus på en styrket anvendelse af IT, så det bliver en integreret del af undervisningen i folkeskolen.

It skal medvirke til at styrke elevernes faglighed og ruste dem bedre til fremtidige uddannelses- og jobmuligheder, understøtte en mere målrettet tilrettelæggelse af undervisningen samt muliggøre en bedre ressourceudnyttelse i folkeskolen.

Regeringen og KL er derfor enige om en ambitiøs indsats, hvor regeringen har reserveret 500 mio.kr. fra Fonden for Velfærdsteknologi til over de kommende år at:

- Bidrage til at udvikle markedet for digitale læremidler, herunder stimulere et stort udbud af kvalitetsprodukter.
- Understøtte effektive distributionskanaler som sikrer en let og overskuelige adgang til digitale læremidler, herunder give adgang til digitale læringsmål.
- Medvirke til at erfaringer fra forsøgs- og forskningsprojekter udbredes, herunder yde begrænset støtte til demonstrationsskoler, så udviklingen af it-baserede læringsformer fokuseres på områder og i fag, hvor effekten er størst.

Regeringen og KL er enige om at midlerne udmøntes efter principperne beskrevet i *bilag 2*. Eventuelle bidrag til indkøb af læremidler medfinansieres af kommunerne, mindst svarende til den statslige andel.

For at muliggøre omstillingen på området indgår det i aftalen, at kommunerne frem mod 2014 inden for de nuværende investeringsrammer vil sikre, at alle elever har adgang til den nødvendige it-infrastruktur blandt andet i form af stabile og sikre trådløse netværk med tilstrækkelig kapacitet, sikker opbevaring, strømføring m.v.

Mere undervisning for de nuværende ressourcer

Lærernes undervisning er skolens omdrejningspunkt og det centrale i forhold til at sikre et højt fagligt udbytte for eleverne. Sammenlignet med andre lande bruger danske lærere i folkeskolen og gymnasierne en mindre del af deres samlede arbejdstid på undervisning. Der er også stor forskel på, hvor meget lærerne underviser fra skole til skole.

Kommunerne og staten arbejder løbende med at sikre mere undervisningstid inden for de gældende overenskomster. Og kommunerne har igangsat en målrettet indsats, hvor implementeringen af den gældende overenskomst sammenlignes på tværs af kommuner og institutioner.

Regeringen og KL er enige om et styrket fokus på at opnå mere undervisningstid for de nuværende ressourcer i folkeskolen og det almene gymnasium. Som led heri gennemføres et fælles arbejde, hvor der blandt andet med udgangspunkt i eksisterende analyser af lærernes arbejdstidsanvendelse foretages en vurdering af, om lovgivning og de gældende overenskomster sætter en god ramme for en effektiv anvendelse af lærerressourcerne. Desuden kortlægges erfaringer med fx undervisningsassistenter mv..

Status for arbejdet drøftes på kvartalsmøder mellem regeringen og KL og afsluttes ultimo april 2012.

Tosprogede elever og internationale linjer i folkeskolen

Resultaterne for tosprogede skal forbedres. Regeringen og KL er enige om at have særlig opmærksomhed på, at det faglige niveau for tosprogede elever hæves. Regeringen vil søge tilslutning til, at kommunerne får mulighed for at oprette heldagsskoler, blandt andet i eller i tilknytning til udsatte boligområder, samt til at kommuner med større udsatte boligområder får øgede frihedsgrader til at oprette skoledistrikter, der ikke er geografisk sammenhængende.

Der er behov for, at internationalt orienterede virksomheder og organisationer kan tiltrække dygtige udenlandske medarbejdere. Det kræver blandt andet, at der kan stilles skoletilbud til rådighed for børn af disse udenlandske medarbejdere. Regeringen og KL er enige om at igangsætte en analyse af mulighederne for at etablere internationale linjer i kommunalt regi. Analysen afsluttes ultimo 2011.

Det specialiserede socialområde

Der har de senere år været en kraftig udgiftsudvikling på det specialiserede socialområde. På den baggrund er der som led i de foregående års økonomiaftaler lanceret en række initiativer, der skal understøtte kommunernes styring af området.

Regeringen har blandt andet taget initiativ til ny lovgivning, der forenkler de sociale rammeaftaler og giver kommunerne ansvaret for koordineringen, og der er skabt sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar.

Kommunerne er i færd med at tilpasse indsatsen på det specialiserede socialområde. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne skal styre inden for rammerne for de kommunale serviceudgifter frem mod 2013.

I forlængelse af aftalen om kommunernes økonomi for 2011 er der gennemført en analyse af den statslige regulering og ankesystemet. Der er enighed om følgende konkrete initiativer, der vil understøtte kommunernes styring:

- Regeringen fremsætter lovforslag, der tydeliggør det lokalpolitiske råderum og understøtter, at kommunalbestyrelsen inden for lovens rammer kan fastsætte lokalpolitiske serviceniveauer. Samtidig præciseres det, at såvel faglige som økonomiske hensyn skal indgå i konkrete afgørelser efter serviceloven.
- Regeringen tydeliggør i lovgivningen, at lovligt fastsatte serviceniveauer skal indgå i afgørelsesgrundlaget for ankeafgørelser efter serviceloven.
- Det tydeliggøres i vejledningen, hvilken vægt udtalelsen fra anbringelsesstedet skal tillægges, samt at de elementer i udtalelsen, der tillægges vægt, er udtalelser om barnets udvikling og trivsel mv.
- Der iværksættes en række initiativer med henblik på at styrke kvaliteten af ankeafgørelser samt styrke samarbejdet og dialogen mellem kommuner og ankesystem, herunder sker der blandt andet en opprioritering af juridisk sagkyndige i de sociale nævn.
- Der indføres vejledende tidsfrister i ankesystemet på børnesager med opsættende virkning.

Regeringen og KL er enige om at igangsætte en analyse, der skal danne grundlag for forenklinger af serviceloven på voksenområdet, som kan understøtte en helheds- og resultatorienteret indsats og som skal understøtte kommunernes muligheder for at styre og prioritere serviceydelse inden for de givne fysiske rammer. Arbejdet afsluttes i foråret 2012.

Regeringen fremsætter lovforslag, der sætter en grænse for, hvor sent kommuner kan fremsende regninger til hinanden. Som opfølgning på initiativerne fra sidste års aftale er regeringen og KL endvidere enige om at undersøge, om køberkommunernes styringsmuligheder kan styrkes yderligere i forhold til de tilbud, hvor hovedparten af pladserne finansieres af andre end driftsherren, herunder regionernes tilbud.

Sundhedsområdet

Med kommunalreformen har kommunerne fået ansvaret for den borgerrettede forebyggende indsats og sammen med regionerne den patientrettede forebyggende indsats. Regeringen har taget initiativ til en omlægning af modellen for kommunernes medfinansiering af sundhedsområdet fra 2012. Med omlægningen øges den kommunale aktivitetsafhængige medfinansiering via forhøjelse af loftet over betaling pr. behandling. Samtidig afskaffes grundbidraget. Samlet set vil den nye model give kommunerne yderligere tilskyndelse til en effektiv pleje- og forebyggelsesindsats. Det gælder ikke mindst for gruppen af ældre medicinske patienter og kronikere.

Det er aftalt, at såfremt de kommunale medfinansieringsudgifter overstiger det aftalte niveau, som følge af højere produktivitet i regionerne, tilbageføres betalingerne til kommunerne under ét. For at understøtte en større budgetsikkerhed i kommunerne fremrykker Indenrigs- og Sundhedsministeriet udmeldingen af DRG-takster, så taksterne ikke ændres i perioden fra den forudsatte kommunale medfinansiering bliver fastlagt, til den endelige afregning finder sted.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne skal tilrettelægge en forebyggelsesindsats på baggrund af lokale behov og prioriteringer. Indsatsen skal basere sig på initiativer med evidens for effekt og skal efter behov fokusere på både den langsigtede forebyggelse og den mere kortsigtede plejeindsats.

Der er forskelle i kommunernes medfinansieringsudgifter pr. indbygger. Der er således et potentiale for at styrke forebyggelsen af fx sygehusindlæggelser og dermed nedbringe antallet af sygehusindlæggelser. Den patientrettede forebyggelse skal reducere antallet af sygehusindlæggelser, fx i forhold til patienter med kroniske lidelser. Samtidig skal kommunerne indrette ældreplejen i lyset af den fortsatte reduktion i antallet af liggedage.

Den kommunale forebyggelses- og plejeindsats er et centralt element i den videre udvikling af sundhedssektoren, hvor kommunernes forebyggende og opfølgende indsats skal fungere i samspil med sygehusenes behandlingsindsats. På psykiatriområdet er der behov for øget samarbejde mellem behandlings- og socialpsykiatrien.

Derfor igangsættes et udredningsarbejde med deltagelse af KL, Danske Regioner, Indenrigs- og Sundhedsministeriet (formand) og Finansministeriet med henblik på at identificere potentialer for en mere effektiv forebyggelsesindsats i forhold til blandt andet at nedbringe sygehusindlæggelser og genindlæggelser. Der arbejdes videre med at styrke grundlaget for at dokumentere, sammenligne og analysere kommunernes indsats med henblik på at udbrede de gode eksempler mere systematisk, herunder ved anvendelse af Kommunaløkonomisk Sundhedsinformationsgrundlag (KØS).

I den sammenhæng analyseres forslag til konkrete modeller, der kan dokumentere kommunernes forebyggelsesindsats i forhold til fx sygehusindlæggelser, herunder modeller der kan styrke samarbejdet mellem kommuner og regioner inden for sundhedslovens rammer. Afsættet for arbejdet er, at der ikke etableres parallelle behandlingssystemer, samt at pleje og behandling på laveste effektive omkostningsniveau sikres.

Arbejdet færdiggøres april 2012.

6. Øvrige temaer

Lukkedage

Med økonomiaftalen for 2009 aftalte regeringen og KL at afskaffe løsevne lukkedage i daginstitutioner. Der har imidlertid været problemer med implementeringen af aftalen. Der er kommuner, som fortsat holder lukkedage på almindelige hverdage.

Regeringen og KL er enige om, at KL indleder en dialog med disse kommuner, så det sikres, at alle kommuner og de underliggende institutioner overholder aftalen fra 2012, samt at der skabes større gennemsigtighed for forældrene ved at lukkedage på institutionsniveau fremgår af kommunens hjemmeside. I forbindelse med budgetindberetningen for 2012 vurderes det, hvorvidt aftalen er overholdt.

Parterne er samtidig enige om, at det kan være en fornuftig økonomisk løsning at holde lukket i daginstitutioner, når fremmødet ellers vil være lavt i forbindelse med indeklemte hverdage og ferieperioder, og det dermed vil være uforholdsmæssigt omkostningstungt at holde åbent.

Regeringen tilkendegiver, at den senest i efteråret 2011 vil fremsætte lovforslag, som fastlægger, hvilke dage der kan holdes lukket i daginstitutioner. Lovforslaget trækkes tilbage, hvis kommunernes budgetter for 2012 lever op til aftalen om afskaffelse af løsevne lukkedage.

Samarbejdsprojektet

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at forlænge Samarbejdsprojektet for den decentrale offentlige sektor frem til 2014. Det sker blandt andet for at sætte fokus på udgifts- og økonomistyring, bedre ressourceudnyttelse samt prioritering og styring. Samarbejdsprojektet tilføres 10 mio. kr. i perioden, hvoraf stat og kommuner hver finansierer 4 mio. kr., mens regionerne finansierer 2 mio. kr.

Ejendomsskatter

Regeringen har gennemført en lovændring, der fremadrettet sikrer overensstemmelse mellem kommunernes praksis og lovgrundlaget for fradrag for forbedringer i forbindelse med betaling af ejendomsskatter. Samtidig er de berørte borgere sikret fuld compensation. Regeringen og KL er enige om, at staten refunderer de faktiske tilbagebetalinger i den enkelte kommune.

Med aftalen om kommunernes økonomi for 2011 blev der igangsat et arbejde om, hvordan kommunernes budgettering af grundskyld kan understøttes bedre. Arbejdet udvides til at omfatte kommunernes indtægter fra dækningsafgifter og afsluttes foråret 2012.

Kommunale låneregler vedrørende energirenoveringer

I forlængelse af økonomiaftalen for 2011 har en arbejdsgruppe afdækket kommunernes mulighed for låntagning til rentabel energirenovering. Analysen viser, at kommunerne generelt har gode muligheder for at låne til rentabel energirenovering.

For yderligere at understøtte rentabel energirenovering er regeringen og KL enige om at udvide den automatiske låneadgang vedrørende eksisterende byggeri med de energibesparende foranstaltninger, der fremgår af energimærkningen, samt energikrav til eksisterende byggeri, der følger af "Bygningsreglement 10".

Kommunernes gælds- og formueforvaltning

I forlængelse af finanslovsaftalen for 2011 har en arbejdsgruppe undersøgt kommunernes låntagning i fremmed valuta samt brug af finansielle instrumenter. Der er enighed om, at den kommunale lånebekendtgørelse tilpasses, så kommuner ved låntagning i udenlandsk valuta fremadrettet alene må være sluteksponeret i danske kroner eller euro. Samtidig skal kommunerne fremadrettet ved indgåelse af nye aftaler alene kunne indgå terminsforretninger og almindelige rente- og valutaswaps uden optionselementer. Endvidere er der enighed om at skærpe kravene til oplysning om brug af finansielle instrumenter.

Udbetaling Danmark

Regeringen har besluttet, at når udbetalingen af ydelser flyttes fra kommunerne til Udbetaling Danmark, overgår ansvaret for kontrol med socialt bedrageri i forhold til de berørte ydelser også til Udbetaling Danmark.

Regeringen og KL er enige om, at indsatsen mod socialt bedrageri skal fastholdes. En ny samarbejdsmodel mellem kommunerne og Udbetaling Danmark sikrer, at der i tæt samarbejde tilvejebringes oplysninger om, hvorvidt der snydes med sociale ydelser. Den nye samarbejdsmodel tager hensyn til, at kommunerne fortsat skal kunne foretage kontrol af sociale sager, og at kommunerne fortsat kan udnytte kendskab til lokalområdet eller nærheden til borgeren, når en sag skal oplyses. Regeringen og KL er enige om, at den nye samarbejdsmodel indebærer en fortsat og betydelig indsats i kommunerne for at bekæmpe socialt bedrageri – og antallet af årsværk, som overføres til Udbetaling Danmark, reduceres med 50 årsværk.

KL og regeringen er desuden enige om at undersøge og kvantificere de effektiviseringsgevinster udover de aftalte 300 mio. kr., der kan realiseres gennem udbud af it-løsninger, regelforenkling, anvendelse af eIndkomst og digitalisering på de sagsområder, der skal administreres af Udbetaling Danmark.

Husdyrgodkendelser

Efter en periode med mange afsluttede sager og faldende sagsbehandlingstider, er der tegn på en begyndende sagspukkel af husdyrsager. I marts 2011 indgik regeringen og KL aftale

om sagsbehandlingen på husdyrområdet med henblik på at sikre fortsat rimelige sagsbehandlingstider som opnået med husdyraftalen fra 2009. Regeringen og KL er enige om en tæt opfølgning på resultaterne af den indgåede aftale.

Byggesagsbehandling

Regeringen og KL er enige om, at byggesagsbehandlingen skal effektiviseres. Digitalisering er et vigtigt redskab til at sikre en effektiv byggesagsbehandling. Kommunerne viderefører erfaringerne fra pilotprojekt om digital byggeansøgning, så alle kommuner kan tilbyde digital byggeansøgning til borgere og erhvervsliv. Parallelt hermed tilvejebringes den fornødne lovgivning for digital ansøgning om byggetilladelse. Derudover søges der gennemført et pilotprojekt, der undersøger mulighederne for it-understøttet regelfortolkning med henblik på at understøtte målet om hurtigere sagsbehandling. Endelig nedsættes en arbejdsgruppe, der skal se nærmere på gebyrfastsættelsen.

Væksthuse

Regeringen og KL er enige om, at væksthuse spiller en central rolle i den nationale erhvervspolitik som knudepunkter i et sammenhængende rådgivningssystem. Der er indgået særskilt aftale om rammer og mål for væksthuses indsats i 2012. Kommunerne i hver region indgår på dette grundlag aftale med regionens væksthuse om indsatsen i 2012 inden udgangen af 2011. Der er endvidere enighed om, at potentialet i en øget koordination mellem indsatsen i væksthuse og den statslige erhvervsfremmeindsats skal drøftes løbende i det eksisterende rådgivende forum for væksthuse.

Grundskyld på produktionsjord

Det særlige tilskud i 2011 til kommuner, der lider et provenutab som følge af nedsættelsen af grundskyldspromillen for landbrugsejendomme mv., videreføres i 2012.

Administrationsmodel for NATURA 2000 indsatsen

Vedrørende Natura 2000-beskyttelsen efter Grøn Vækst er parterne enige om at der skal være balance mellem virkemidler, finansiering og mål. Der lægges vægt på at begrænse kommunernes administrationsomkostninger mest muligt, når kommunernes indsats med myndighedsopgaver og projektfacilitering med videre gennemføres. Indsatsen evalueres årligt, og parterne foretager i fællesskab de nødvendige justeringer af indsats eller tidsplan for opfyldelse af målet. Indsatsen skal integreres med kommunernes øvrige naturbeskyttelse. Parterne vil tilrettelægge arbejdet med udmøntning af det ovenstående så det er tilendebragt pr. 1. oktober, hvor de statslige naturplaner for indsatsen foreligger.

Parterne er enige om, at staten har det overordnede ansvar for, at Natura 2000-målene nås. Regeringen har i udgangspunktet lagt vægt på, at midlerne til administration og facilitering udmøntes på en omkostningseffektiv måde, og at staten vil tilvejebringe rammer for at kommunerne arbejder for en målopfyldelse samtidig med at kommunernes udgifter forbundet med Natura 2000 indsatsen begrænses mest muligt.

Bilag 1

Bedre ressourceudnyttelse og gensidighedsaftalen

Som led i økonomiaftalen for 2009 indgik regeringen og KL en flerårsaftale om, at der fra 2009 til 2013 skal frigøres ressourcer svarende til i alt 5 mia. kr. i kommunerne. Staten forpligtede sig til at fremlægge forslag, der kan frigøre ½ mia. kr. i 2009 stigende til 2 ½ mia. kr. i 2013. Samtidig skal kommunerne ved egen indsats frigøre 1 mia. kr. i 2009 stigende til 2 ½ mia. kr. i 2013.

Regeringen har fremlagt en række nye statslige initiativer, der i alt frigør mindst 534 mio. kr. i kommunerne i 2012, *jf. tabel 1*. Sammen med de initiativer, der indgik i økonomiaftalerne for 2010 og 2011, har regeringen dermed fremlagt konkrete initiativer, der i alt frigør mindst 1,8 mia. kr. i kommunerne i 2012. De frigjorte ressourcer forbliver i kommunerne og anvendes til bedre borgernær service.

Tabel 1

Statslige initiativer til frigørelse af ressourcer til borgernær service i kommunerne i 2012

Mio. kr., 12-pl	2012
1. Afbureaukratisering (53 initiativer)	286,3
<i>Herunder blandt andet</i>	
- Bedre sammenhæng mellem skole og fritidstilbud.	143,1
- Nemmere annoncering	35,0
- Enklere sygeopfølgning	21,5
- Forenkling af regler vedr. aktive tilbud og kontaktførelser	12,3
- Enklere håndtering af sager om forurenet jord	8,5
2. Digitalisering - Det Fælles Medicinkort	35,0
3. Mere effektivt indkøb - Afledte muligheder af statslige indkøbsaftaler	15,6
4. Sektorområder - Det specialiserede socialområde og specialundervisning	-
Nye statslige initiativer i alt	Mindst 534
Statslige initiativer i økonomiaftalen for 2010 og 2011 (effekt i 2012)	1.266
Frigørelse af ressourcer i alt i 2012	1.800

Regeringen og KL er enige om medio 2012 at gøre status for kommunernes initiativer for bedre ressourceudnyttelse samt udbredelsen af gode eksempler blandt kommunerne.

Afbureaukratisering

Regeringen har fremlagt godt 50 nye, konkrete forenklingsforslag, som frigør 286,3 mio. kr. til kommunernes borgernære service i 2012 stigende til 289,5 mio. kr. i 2013.

Forslagene er blandt andet identificeret gennem en række analyser af mulighederne for regelforenklinger og bedre ressourceudnyttelse i kommunerne, som KL og regeringen i fællesskab har gennemført. Blandt forslagene kan nævnes:

Bedre sammenhæng mellem skole og fritidstilbud

Reglerne for fritidstilbud for skolebørn forenkles, så rammerne for et tæt samarbejde mellem pædagoger og lærere styrkes. Det styrker helheden i børnenes hverdag, og giver samtidig kommunerne mulighed for en mere effektiv brug af blandt andet leder- og medarbejderressourcer. Reglerne for de yngste børn i skolealderen samles i folkeskoleloven, mens reglerne for de større børn og unge overordnet samles i ungdoms- og folkeskoleloven. Dagtilbudsloven omfatter fremover alene børn indtil skolestart.

Nemmere annoncering

Kommunerne vurderer fremover selv, hvordan de i den enkelte sag bedst og mest effektivt sikrer kravet om offentlighed gennem annoncering i trykte medier eller på kommunens hjemmeside. Det gælder fx krav til annoncering vedrørende lokalplaner og godkendelser af virksomheder på miljøområdet, salg af faste ejendomme, nedrivning af bevaringsværdige bygninger og omlægning af veje. Forenklingen ændrer ikke på almindelige krav til offentlighed og borgerinddragelse.

Enklere sygeopfølgning

Kravet om udarbejdelse af en selvstændig sygeopfølgningsplan for sygemeldte forenkles, så sygeopfølgningen fremover indgår i det individuelle kontaktføreløb mellem jobcenter og borger. Endvidere digitaliseres og automatiseres kommunikationen vedrørende syge- og raskmelding for forsikrede ledige.

Forenkling af regler vedr. aktive tilbud og kontaktføreløb

Kravet om, at et ret- og pligttilbud til dagpengemodtagere skal være minimum 25 timer om ugen afskaffes, så kommunerne kan tilrettelægge den aktive indsats fleksibelt efter den enkeltes behov. Reglerne for kontaktformer mellem borgere og jobcentre, andre aktører samt akasser harmoniseres på tværs af ydelsesgrupper. Kontakten sker som udgangspunkt ved fremmøde til en personlig samtale, men kan i en række situationer ske telefonisk, digitalt eller ved brev. Opfølgning til alvorligt sygemeldte kan ske uden kontakt.

Enklere håndtering af sager om forurenede jord

Kommunernes sagsbehandling i sager om forurenede jord forenkles. Det sker fx gennem bedre værktøjer til vurdering af forurenede grunde, nemmere adgang til oplysninger om olietanke på private grunde, forenkling af den gældende bekendtgørelse om olietanke og en nemmere håndtering af oprensningssager ved olieforurening.

Digitalisering

Staten har via Fonden for Velfærdsteknologi tilvejebragt finansiering til etablering af et Fælles Medicinkort, som i økonomiaftalen for 2009 er aftalt udrullet i samtlige kommunerne inden udgangen af 2011. Med det Fælles Medicinkort frigøres et årligt nettopotentiale i kommuner på 35 mio. kr. i 2012 stigende til op til 90 mio. kr. Potentialerne er opgjort under forudsætning af, at Lægemedelstyrelsen har udviklet den nødvendige centrale it-infrastruktur samt en foreløbig opgørelse af antallet af genbestillinger af medicin. Potentialet genvurderes på den baggrund i 2012.

Mere effektivt indkøb

Kommunerne har mulighed for at opnå betydelige effektiviseringsgevinster blandt andet ved at tilslutte sig en række af de indkøbsaftaler, som staten har indgået i Statens Indkøbsprogram.

I femte fase af Statens Indkøbsprogram har kommunerne mulighed for at tilmelde sig aftaler vedr. telefoni, mobilt bredbånd, kontorvarer (kontorartikler, forbrugsartikler, kopipapir mv.), trykkeriydelser samt standard kopi- og printydelser og Microsoft konsulenter. Det er i gensidighedsaftalen for 2011 anslået, at kommunernes brug af de statslige aftaler i femte fase ville kunne frigøre 16,1 mio. kr. årligt. På baggrund af de faktisk opnåede priser i femte fase, der først var kendt i oktober 2010, kan kommunerne frigøre mindst 15,6 mio. kr. årligt ved brug af de statslige aftaler - ud over det allerede anslåede frigørelsespotentiale.

Sektorområder

Herudover gennemfører regeringen en række initiativer på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, som skal understøtte kommunernes styrings- og prioriteringsmuligheder og omlægning til en mere inkluderende folkeskole.

Bilag 2

Udmøntning af centrale midler vedrørende it på folkeskoleområdet

For at understøtte anvendelsen af it i folkeskolen har regeringen reserveret midler fra Fonden for Velfærdsteknologi på i alt 500 mio. kr. til udmøntning i perioden 2012-2015. Midlerne overføres fra fonden til særskilt folkeskole it-pulje, som især anvendes til at:

1. Bidrage til at udvikle markedet for digitale læremidler, herunder stimulere et stort udbud af kvalitetsprodukter.
2. Understøtte effektive distributionskanaler, som sikrer en let og overskuelig adgang til digitale læremidler, herunder give adgang til digitale læringsmål.
3. Medvirke til at erfaringer fra forsøgs- og forskningsprojekter udbredes, herunder yde begrænset støtte til demonstrationskoler, så udviklingen af it-baserede læringsformer fokuseres på områder og i fag, hvor effekten er størst.

Midlerne indføres med 120 mio. kr. i 2012, 120 mio. kr. i 2013, 130 mio. kr. i 2014 og 130 mio. kr. i 2015. Der er enighed om, at hovedparten af midler anvendes til at udvikle markedet for elektroniske undervisningsmaterialer. Den nærmere fordeling af midlerne indenfor de strategiske indsatsområder fastsættes som led i de løbende drøftelser mellem parterne.

Der nedsættes en styregruppe med deltagelse af Undervisningsministeriet (formand), Finansministeriet og KL med overordnet reference til undervisningsministeren. Styregruppen betjenes af et sekretariat, som etableres i Undervisningsministeriet med deltagelse af Finansministeriet og KL.

Styregruppen indstiller til ministeren forslag til udmøntning af årets investeringer, herunder hvordan markedet for læringsmidler skal udvikles, indenfor rammerne af den fælles offentlige digitaliseringsstrategi. Heri indgår også midler til støtte til læremidler på baggrund af følgende kriterier:

- Læremidlerne skal have en dokumenteret/forventet faglig og pædagogisk effekt.
- Læremidlerne understøtter centrale målsætninger, herunder mulighed for at frigøre ressourcer til undervisningen, mindske behovet for specialeundervisning m.v.
- Læremidlerne har et betydeligt potentiale for bred anvendelse på tværs af skoler, fag og/eller klassetrin.
- Læremidlerne kan distribueres nemt og effektivt via en sikker og stabil it-infrastruktur og opfylder relevante tekniske, praktiske og eventuelt juridiske krav.

Central støtte til køb af digitale læremidler forudsætter kommunal medfinansiering mindst svarende til det statslige beløb. For at sikre erfaringsopsamling og formidling heraf i forhold til

---

både kvaliteten og tilgængeligheden af de indkøbte digitale læremidler vil ordningen løbende blive evalueret.

Kommunerne udarbejder en implementeringsplan, som sikrer bedste praksis for omkostningseffektiv organisering, indkøb og drift af den nødvendige it-infrastruktur på skolerne. Udmøntningen af midler til medfinansiering af digitale læremidler afstemmes med at kommunerne frem mod 2014 vil sikre, at alle elever har adgang til den nødvendige it-infrastruktur blandt andet i form af stabile og sikre trådløse netværk med tilstrækkelig kapacitet, adgang til pc-stationer, sikker opbevaring, strømføring m.v.